

Sosiaalityöntekijöiden asemoituminen ja ammatillinen pääoma pandemian alkuvaiheessa

MARJO ROMAKKANIEMI & TIMO HARRIKARI & SANNA HAUTALA & SANNA SARANIEMI & VERA FIORENTINO & TUOMAS LEPPIAHO & LAURA TIITINEN

Johdanto

Vuoden 2020 alussa levinnyt covid-19-pandemia oli odottamaton ja globaali kriisi, joka muutti ihmisten arkea merkittäväällä tavalla. Taudin leviämisen ehkäisemiseksi yhteiskunnat rajoittivat ihmisten elämää kiireellisellä aikataululla eri puolilla maailmaa. Tällaiset nopeat muutokset heijastuivat erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten elämään ja edellyttivät sosiaalityöltä valmiuksia vastata heidän tilanteeseensa.

Koronaviruspandemian vaikutukset sosiaalityöhön ja sen tekemisen reunaehtoihin olivat kiistattomat. Poikkeustila sekä sen leviämisen ehkäisemiseksi asetetut rajoitustoimenpiteet tuottivat monitasoisia muutostarpeita niin sosiaalityön organisointiin, johtamiseen, sosiaalityöntekijöiden työyhteisöihin ja toimintamalleihin kuin asiakkaiden arkeenkin (Harrikari ym. 2021a). Tässä analyysissä tarkastelemme sosiaalityöntekijöiden ammatillista asemoitumista covid-19-pandemian ensimmäisen aallon ajalta sekä sitä, millaista ammatillista pääomaa uudet asemat sosiaalityöntekijöiltä edellyttivät. Raportoimamme sosiaalityöntekijöiden näkemykset heijastelevat sen organisaation ja toimintaympäristön luomia mahdollisuuksia, jossa he työskentelevät.

Analyysi on kirjoitettu STM:n rahoittamassa "Koronaviruspandemia ja sosiaalityö" -hankkeessa (VN/25259/2020) sekä Suomen Akatemian Strategisen tutkimuksen neuvoston rahoittamassa "Silent agents affected by legislation: from an insufficient knowledge base to inclusive solutions SILE" -hankkeessa (353971/2022, 335656/2020 ja 335442/2020).

Aiempi kriisejä ja katastrofeja koskeva tutkimus sekä ensimmäiset covid-19-pandemiaa käsittelevät tutkimukset (esim. Rapeli 2018; Eronen ym. 2020; Cheung 2022) osoittavat pandemian seurausten olleen terveydellisten uhkien ohella vahvasti myös sosiaalisia. Poikkeuksellinen ajanjakso tuotti ihmisille taloudellisten haasteiden rinnalla psykososiaalisia ongelmia, kuten yksinäisyyttä, sosiaalisen tuen puutteita ja epävarmuutta. Pandemia vaikutti erityisesti niihin ihmisiin, joiden elämässä oli jo entuudestaan vaikeuksia ja erilaisia tuen ja palveluiden tarpeita. Pandemian aiheuttamien yhteiskunnallisten rajoitustoimien seurauksena kasvokkaisuutta ja vuorovaikutusta korostavaa sosiaalityötä alettiin toteuttaa digitaalisin välinein. Useat palveluntuottajat sulkiivat palveluitaan ja muuttivat toimintatapojaan, mikä tuotti sekä monille asiakkaille lisää haasteita että vaikutti sosiaalityöntekijöiden yhteistyöverkostoihin ja yhteistyön tekemisen tapoihin. (Salin ym. 2020; Eronen ym. 2020.)

Sosiaalityön perustehtävä on hyvinvoinnin turvaaminen, sosiaalisen turvallisuuden, ihmisten oikeuksien ja yhdenvertaisuuden edistäminen ja ylläpitäminen (Sosiaalihuoltolaki 2014/1301). Pandemia kuitenkin haastoi näiden peruslähtökohtien toteutumisen. Pandemian alkuvaiheessa korostuivat kriisisosiaalityön elementit: yksilöiden ja perheiden tukeminen, heidän hyvinvointinsa varmistaminen, ongelmien eskaloitumisen estäminen sekä olemassa olevien resurssien ja palveluiden hyödyntäminen tarpeiden ja tilanteiden mukaisesti (Wang ym. 2020).

Tutkimuksessamme analysoimme, millaisia haasteita sosiaalityöntekijät kohtasivat työssään ja miten niitä pyrittiin ratkomaan poikkeusolojen alkuvaiheessa. Vaikka sosiaalityöntekijät kuvasivat alkutilannetta kaoottiseksi, he kykenivät kohtalaisen nopeasti suuntaamaan toimintaansa uudelleen ja tarkoituksenmukaiseksi (Harrikari ym. 2021a). Kysymme 1) miten sosiaalityöntekijät asemoivat pandemiaolojen alkuvaiheessa keväällä 2020 itseään, asiakkaitaan ja sosiaalityötä osana palvelujärjestelmää ja 2) millaista ammatillista pääomaa asemoituminen ilmentää? Aineistona on sosiaalityöntekijöiden päiväkirjat (N = 33), jossa he kirjoittavat havainnoistaan, kokemuksistaan, tuntemuksistaan, ajatuksistaan sekä työssä kohtaamistaan ilmiöistä. Päiväkirjat ajoittuvat poikkeustilan julistamisen jälkeiseen aikaan 16.3.–31.5.2020.

Sosiaalityön asemoituminen kriisioloissa

Sosiaalityöstä kriisioloissa löytyy runsaasti kansainvälistä tutkimusta (esim. Sim ym. 2022), kuten nykyisin myös pandemiasta (esim. Wang ym. 2020; Cheung ym. 2022). Suomessa kriisisosiaalityötä on tutkittu niukasti, merkittävä avaus on kuitenkin Merja Rapelin (esim. 2018) tutkimus. Humanistisiin katastrofeihin ja kriiseihin liittyvän tutkimuksen tarve on ilmeinen tieteenalalla, jossa työskennellään haavoittuvissa asemassa olevien ihmisten kanssa ja jonka yksi ydintehtävä on vastata ihmisten kohtaamaan hätään ja turvattomuuteen. Pandemian, ilmastokriisin ja sotien keskellä maailman eri kriisipesäkkeet eivät ole jossakin kaukana, vaan ”maailman hätä” on sosiaalityön arjessa erilaisissa muodoissaan. Sosiaalityön peruslähtökohana on huolehtia ihmisten sosiaalisten oikeuksien ja ihmisarvon toteutumisesta myös pandemiaoloissa. Sosiaalityötä pandemiaoloissa tarkastelleissa ensimmäisissä tutkimusavauksissa (Banks ym. 2020; Harrikari ym. 2021a) havaittiin, että sosiaalityössä korostui ihmisten elämäntilanteiden vakauttaminen epävarmoissa oloissa, joka edellytti heidän tukemistaan lähes kaikilla elämisen alueilla. Niin ikään oli tuotettava tietoa poikkeustilan aiheuttamien seurausten arvioimisesta sekä yksilö- että rakenteellisella tasolla. Kotimaisissa tutkimuksissa (Eronen ym. 2020) kävi ilmi, että sosiaalityöntekijät ovat erityisen huolissaan lapsiperheiden, nuorten, mielenterveyskuntoutujien sekä niiden henkilöiden tilanteiden vaikeutumisesta, joilla oli entuudestaan monia ongelmia.

Kriisisosiaalityötä tutkineet Christopher Worley ja Claudy Jules (2020) toteavat, että vaikka kriisisosiaalityöstä on saatavilla tutkimus- ja kokemustietoa, äkillisissä kriiseissä organisaatiot voivat olla valmistautumattomia eikä yleisiä toimintaohjeita ole saatavilla, tai mikäli on, ne eivät aina ole tarkoituksenmukaisia. Sosiaalityössä kohdattiin tällainen tilanne, kun maahan julistettiin 16.3.2020 poikkeusolot (Harrikari ym. 2021a). Sosiaalityöntekijät hoitivat uudessa tilanteessa edelleen perustehtävänsä haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten elämän perusreunaehtoien turvaamiseksi ja kriisiytyneiden elämäntilanteiden tukemiseksi. Sosiaalityöntekijät joutuivat myös arvioimaan omaa asiantuntija-asemaansa muuttuneessa toimintaympäristössä (mt.).

Jo aiemmissa tutkimuksissa (esim. Beck ym. 2022) havaittiin, että kriisinhallinta edellyttää sosiaalityöntekijöiltä sopeutumiskyvykkyyttä (*adaptive capacity*). Se merkitsi organisaatioiden ja sen työntekijöiden kykyä vastata ympäristön muutosten ja kriisien, epävarmuuden ja kompleksisuuden lisääntymisen tuottamiin jännitteisiin. Käytämme tätä käsitettä viitattaessamme organisaation ja erityisesti sosiaalityöntekijöiden kyvykkyyteen analysoida tilannetta (*situational awareness*, Beck ym. 2022) pandemian sosiaalisten seurausten näkökulmasta ja asemoida itseään tiedostavalla tavalla muuttuneissa työn reunaehdoissa. Niin ikään näemme sopeutumiskyvykkyyden ilmentävän ammatillista pääomaa, kuten kykyä löytää tarkoituksenmukaisia toimintaorientaatioita ja toimintamalleja. Sopeutumiskyvykkyys kiinnittyy ammatillisen osaamisen ohella myös sosiaalityön organisaatioon, johtamiseen, sosiaalityön resursseihin sekä asemaan palvelujärjestelmässä, jotka on hyvä tiedostaa työn rakenteellisina reunaehtoina, vaikkakaan ne eivät ole analyysimme tutkimuksellisessa fokuksessa.

Teoreettisina lähtökohtina asemointiteoria ja sosiaalinen pääoma

Analyysimme nojautuu asemointiteoriaan (*positioning theory*; Davies & Harré 1990; Van Langenhove & Harré 1994; Hyvärinen ym. 2019). Luk Van Langenhove ja Rom Harré (1994) määrittelevät asemoinnin yleiseksi metaforaksi, joka kuvaa ihmisten asemoitumista keskusteluissa tietynlaisina subjektiivisesti koherentteina osallistujina yhteisesti tuotetuissa kertomuksissa. Asemat ovat diskursiivisia käytäntöjä ajallisissa ja paikallisissa konteksteissa (Davies & Harré 1990). Toi-

mijoiden asemaa eivät niinkään määritä vakiintuneet roolit, vaan ne koostuvat sosiaalisten suhteiden verkostoista ja rakentuvat suhteissa toisiinsa (Davies & Harré 1990; Van Langenhove & Harré 1994). Esimerkiksi sosiaalityöntekijöiden asemat voivat rakentua sosiaalityön ulkopuolelta tulevasta vaateista tai syntyä sosiaalityön sisällä näkemyksistä omasta asemasta muuttuvassa toimintaympäristössä. Analyysissamme tarkastelemme molempia ulottuvuuksia. Olemme lukeeet sosiaalityöntekijöiden päiväkirjoja pandemian alun poikkeusolojen teksteinä, jossa sosiaalityöntekijät kuvaavat työnsä reunaehtojuen muutosta, asemoivat itseään suhteessa muuttuneisiin yhteiskunnallisiin, organisatorisiin ja yksilöiden elämää heiluttaneisiin työn tekemisen reunaehtoihin.

Näemme, että sosiaalityöntekijöiden asemoitumisessa on kyse ammatillisesta pääomasta eli siitä, millaisiin sosiaalityön tehtäviin, tietoihin, taitoihin, tarpeisiin ja eettisesti kestäviin päämääriin sosiaalityöntekijät ovat pyrkinet ammattieettisesti oikein toimiessaan, mitä he ovat tavoitelleet ja miten sopeutuneet poikkeusoloissa.

Liitämme ammatillisen pääoman yhtäältä sosiaalisiin normeihin, luottamukseen, ryhmien toimintaan ja niissä kulkevaan informaatioon (Putnam 1995; Coleman 1998), joka kytkeytyy myös kollektiiviseen identiteettiin (Beddoe 2010). Sosiaalityössä tämä kiinnittyy yhteisiin arvoihin, tietoperustaan ja tiedon tuotantoon, joka rakentuu sosiaalityön yliopistollisessa koulutuksessa, sosiaalityön käytännöissä, vastavuoroisissa suhteissa muiden ammattilaisten kanssa sekä tunnustetusta asemasta hyvinvointipalveluissa (ks. Beddoe 2010, 105–106). Toisaalta ammatillista pääomaa voi lähestyä sosiaalisen pääoman teoreettisista lähtökohdista. Kollektiivinen ammatti-identiteetti syntyy ryhmään kuulumisen tunteesta (Bourdieu 1998). Tällaisia yhteenkuuluvuutta ylläpitäviä tekijöitä ovat esimerkiksi sosiaalityöntekijöiden ammatillinen tieto, taidot ja kyky toimia tietyllä sosiaalisella kentällä, eettinen arvoperusta sekä sen pohjalta rakentuva moraalinen toimijuus.

James Coleman (1988) korostaa tiiviitä sosiaalisia verkostoja ja niihin kytkeytyviä normeja ja luottamusta, mutta hän korostaa myös yhteisöjä ja yhteiskunnallista toimintaa. Hän näkee sosiaalisen pääoman rakenteellisena, ”yhteisenä hyvänä”, joka tuottaa luottamusta, solidaarisuutta ja vastavuoroisuutta. Sosiaalinen pääoma voi olla yhteisöissä samankaltaisia toimijoita sitovaa sosiaalista pääomaa (*bonding*), erilaisia ihmisiä tai yhteisöjä

yhdistävää (*bridging*), ja erilaisissa asemissa tai instituutioissa toimivien ihmisten tai ryhmien välisiä toisiinsa kytkeviä suhteita (*linking*). Jäsenämme analyysissämme sitä, miten tiiviisti ammatillinen asemoituminen on kytköksissä sosiaalityön ammatillisen pääomaan.

Aineiston kuvaus

Tutkimusaineistonamme on 33 sosiaalityöntekijän pandemian alkuvaiheen päiväkirjat, jotka on kerätty ”Koronaviruspandemia ja sosiaalityö – globaalit haasteet ja ratkaisut” -hankkeessa. Aloitimme aineiston keruun välittömästi poikkeusolojen julistamisen jälkeen. Pyyntö päiväkirjojen pitämiseen esitettiin sosiaalityöntekijöiden suljetussa Facebook-ryhmässä. Sosiaalityöntekijöitä pyydettiin kirjoittamaan havainnoistaan ja kokemuksistaan pandemia-aikaisen (16.3.–31.5.2020) sosiaalityön ilmiöistä, haasteista ja solmukohdista. Kysyimme:

- Millaisia havaintoja ja kokemuksia Sinulla on pandemian aikaisista ilmiöistä, haasteista ja solmukohdista, joita asiakkaiden elämässä esiintyy?
- Millaisia haasteita sosiaalityö ja sen käytännöt kohtaavat pandemian aikana ja sen jälkeen?
- Millaisia mietteitä pandemia-aika Sinussa sosiaalityön ammatillisena herättää?

Ohjeistus päiväkirjan pitämiseen oli väljää: yhteydenottokirjeessä korostettiin vapaaehtoisuutta, kirjoittamisen vapaamuotoisuutta, painotettiin tekstien päiväämistä sekä kirjoittamista sosiaalityön asiantuntijana, ei organisaation edustajana. Pyysimme ainoastaan tiedon siitä, minkä asiakasryhmien kanssa kirjoittaja työskentelee. Ohjeituksessa korostettiin myös luottamuksellisuutta ja hyvän tieteellisen käytännön noudattamista. Aineistot lähetettiin salatun sähköpostin välityksellä. Aineistoa kertyi 296 sivua (93 292 sanaa). Sosiaalityöntekijät toimivat lastensuojelussa, aikuis-sosiaalityössä, vanhussosiaalityössä, maahanmuuttajatyössä ja terveydenhuollossa sekä asiakastyössä että esimiestehtävissä.

Tutkimusprosessin kaikissa vaiheissa noudatettiin huolellisesti tutkimuseettisen neuvottelukunnan (TENK 2021) eettisiä lähtökohtia.

Aineiston analyysi

Analyysimme taustalla on asemointiteoria, ja analyttisenä työkaluna hyödynsimme kerronnallisen asemoinnin teoriasta johdettua jäsentelyä, joka Michael Bambergin (1997) mukaan koostuu seuraavista kolmesta kokonaisuudesta: 1) miten henkilöt positioituvat suhteessa toisiinsa tietyssä kontekstissa, 2) miten henkilöt positioivat itsensä suhteessa toisiin ja ”yleisöön” ja 3) millaisina henkilöt haluavat tulla nähdyksi toimijoina.

Sovelsimme jäsentelyä analyysissämme seuraavasti: analysoimme aluksi sitä, miten sosiaalityöntekijät positioivat asiakkaitaan suhteessa pandemiaan ja miten asiakkuuksia arvioitiin suhteessa toisiinsa. Etsimme ilmaisuja, joissa sosiaalityöntekijät esittivät näkemyksiä pandemian vaikutuksista asiakkaiden elämäntilanteisiin, selviytymiseen ja tuen tarpeisiin. Toiseksi tarkastelimme sitä, miten sosiaalityöntekijät positioivat itsensä suhteessa toisiin paikallisiin toimijoihin, miten he näkivät itsensä toimijoina verkostoissaan. Kolmanneksi kiinnitimme huomiota ilmaisiin, joissa sosiaalityöntekijät positioivat asiantuntijuuttaan ja asemaansa suhteessa paikallisiin ja kulttuuriin diskursseihin. Näistä vaiheista muodostuu tulososion jäsenitys.

Asiakkaiden asemointi: koronasidonnainen portinvartijuus, toivon ylläpitäminen ja moraalinen järkeily

Sosiaalityöntekijöiden keskeinen huoli pandemiaoloissa oli asiakkaiden tilanteiden kriisiytyminen ja selviytyminen. Työntekijät joutuivat arvioimaan, keitä asiakkaista tuli rajoituksista huolimatta tavata kasvotusten, keitä voitiin tavata etäyhteyksin ja keiden tapaamiset voitiin siirtää myöhempään ajankohtaan, mikä asetti sosiaalityöntekijät uudelleen *portinvartijan* asemaan. Huolet erityislapsista, nuorista, vanhuksista, turvapaikanhakijoista ja asunnottomista mainittiin päiväkirjoissa usein. Tässä suhteessa sosiaalityöntekijät asemoituivat *etulinjan työntekijöiksi* suhteessa haavoittuvassa asemassa eläviin ihmisiin. Asiakkaiden tilanteita arvioitiin suhteessa riskeihin, pandemian mahdollisiin vaikutuksiin sekä heidän selviytymiskeinoihinsa.

Poikkeustilan seurauksena monet julkiset palvelut rajoittivat toimintaansa. Ihmisten harrastusmahdollisuudet vähenivät ja ihmisiä suositeltiin

välttämään sosiaalisia kontakteja. Sosiaalityöntekijät olivat huolissaan asiakkaiden vaikeuksien ja kriisin eskaloitumisesta ja avun saamisen vaikeutumisesta. Jokapäiväinen elämä muuttui radikaalisti, mikä merkitsi myös sosiaalityöntekijöiden työn muuttumista. Sosiaalityössä monin paikoin korostui aiempaa enemmän *akuutti kriisi-työ*. Samanaikaisesti erilaisten huolien ja arkisten haasteiden lisääntyessä tuen saaminen sosiaalisista verkostoista vaikeutui. Sosiaalityöntekijät kuvasivat asiakkaidensa ahdistuneisuuden ja yksinäisyyden lisääntyneen sekä itsemurha-ajatusten tulleen esiin. Sosiaalityöntekijät näkivät itsensä tuolloin aiempaa vahvemmin *toivon ylläpitäjänä* ja *sosiaalisen tuen tarjoajana*. Toisaalta sosiaalityöntekijät kirjoittivat myös osan asiakkaista pärjänneen odotettua paremmin. Jotkut asiakkaat puolestaan kieltäytyivät yhteistyöstä vedoten sairastumisen pelkoon, mikä herätti huolen mahdollisesti piiloon jäävistä ongelmista.

Sosiaalityöntekijät asemoivat itsensä vahvasti *eettisinä toimijoina*. Eteen tulleet haastavia tilanteita ratkaistiin eettisen periaatteiden pohjalta. Päiväkirjoissa pohdittiin toistuvasti, haastako pandemiaolot eettisesti kestävä sosiaalityön. Päiväkirjoissa esiintyi useita kuvauksia tilanteista, joissa ohjeistusten pohjalta kasvokkaista kohtaamista piti välttää, mutta työntekijän etiikka ja sitoutuneisuus ammatillisiin lähtökohtiin oli perustana suositusten vastaiselle päätöksenteolle.

Asiakkaiden tilanteiden arvioiminen on sosiaalityön arkea, mutta poikkeusolot värittävät sitä tuoden näkyväksi vahvemmin toisaalta sosiaalityön valta-aseman ja toisaalta sosiaalityön ammatillisen pääoman. Kriisitilanteissa korostui asiakkaiden yhdistävän (*bonding*) pääoman mobilisoiminen. Pandemia ja poikkeusolot tuottivat ennen näkemättömän ja kuormittavan tilanteen, jossa asiakkaan omia verkostoja pyrittiin vahvistamaan ja löytämään korvaavia suhteita niiden tilalle, jotka pandemian vuoksi eivät olleet käytettävissä. Sekä lähiverkoston että palveluiden tarjoama sosiaalinen tuki vaikeutui tai jopa katkesi. Kun asiakas tilanteita arvioidaan riskien ja huolen kautta, tulee näkyväksi myös asemoinnin ja asemoitumisen neuvoteltavuus ja tilanteisuus: asiakkaat voivat sekä vastustaa, kyseenalaistaa että muovata heille osoitettuja positioita.

”Perälauta”, ”koordinaattori” ja ”asianajaja”: kokonaisvaltainen sosiaalityö palvelujärjestelmässä

Pandemiolla on suuri merkitys palvelujärjestelmän kannalta. Sosiaalityöntekijät kuvasivat poikkeusolojen julistamisen jälkeistä aikaa kaoottiseksi, tilanteen räjähtämiseksi käsiin. Valmiita toimintaohjeita ei juurikaan ollut, ja niitä ryhdyttiin nopeasti laatimaan. Ohjeistukset muuttuivat, täsmentyivät ja vaihtelivat paikallisesti. Haasteet liittyivät keskeisesti asiakkaiden kohtaamisiin ja kasvokkaisten kohtaamisten rajoitusten tuottamaan problematiikkaan. Etäyhteyksin toteutetut asiakas kohtaamiset olivat tuolloin vielä kohtalaisen harvinaisia, mutta nyt niitä otettiin nopealla aikataululla käyttöön (Eronen ym. 2020; Harrikari ym. 2021a).

Palveluiden sulut merkitsivät monille asiakkaille vaikeuksia. Ruoka-avun saaminen, matalan kynnyksen kohtaamispaikkojen sulkeutuminen ja kuntouttavien palveluiden keskeytyminen tuottivat haasteita. Sosiaalityöntekijät kuvasivat asiakkaiden kuntoutumisen prosessien vaikeutumisia. Monet palvelut siirtyivät sähköiseen asiointiin, mikä ei kaikille palveluiden käyttäjille ollut mahdollista. Sosiaalityöntekijät pohtivat toistuvasti, saavatko asiakkaat riittävästi palveluja kuvaten niiden saatavuuden heikenneen ja odotusajojen pidenneen. Näissä tilanteissa sosiaalityöntekijät pyrkivät toimimaan *sillanrakentajina*, etsimään asiakkailleen korvaavia mahdollisuuksia, vahvistamaan heidän sosiaalisia verkostojaan, ylläpitämään yhteyksiä ja etsimään kompensoivia palveluita esimerkiksi järjestösektorilta. Monet sosiaalityöntekijät pitivät velvollisuutenaan olla itse saatavilla, toimia palvelujärjestelmän ”*perälautana*”, joka säilyttää suhteen asiakkaaseen, kun muita suhteita katkeaa.

Sosiaalityöntekijät kuvasivat päiväkirjoissaan toimimistaan asiakkaidensa ”*asianajajana*” huolehtien siitä, että asiakkaiden oikeudet toteutuvat. Aiemmista käytännöistä pystyttiin pandemiaoloissa palvelujärjestelmän toimijoiden yhteisten neuvottelujen myötä joustamaan. Rajoitukset palveluiden saatavuuksissa saivat sosiaalityöntekijät asemoimaan itsensä *moraalisina toimijoina* ja käyttämään laajemmin omaa harkintavaltaansa poikkeuksellisissa tilanteissa. Jos toisaalla tehtiin esimerkiksi toimeentulotukeen liittyviä päätöksiä, joissa erityistilanteita ei otettu huomioon, sosiaalityöntekijät käyttivät omaa harkintavaltaansa asiakkaan tilanteen eskaloitumisen välttämiseksi.

Sosiaalityöntekijät asemoivat itsensä myös *koordinaattoreiksi* hyödyntäen asemaansa palveluverkostossa sekä sosiaalisia suhteitaan. Sosiaalityöntekijät kokivat terveyden näkökulman liian suppeaksi arvioitaessa asiakkaiden tilanteita yksilötasolla ja näkivät osallistumisen moniammatillisiin työryhmiin aiempaakin tärkeämmäksi. Sosiaalityön kokonaisvaltainen näkemys asiakkaan tilanteesta koettiin merkitykselliseksi, sillä se toi esiin pandemian sosiaalisia vaikutuksia terveydellisiin näkökulmiin keskittyvän puheen rinnalla.

Sosiaalityö professiona julkisessa keskustelussa

Päiväkirjoissa pohdittiin usein sosiaalityön asemaa ja näkyvyyttä pandemiaoloissa. Julkisissa keskusteluissa terveydenhuollon näkökulma oli hallitseva ja sosiaalityö jäi kohtalaisen näkymättömäksi. Tästä huolimatta sosiaalityöntekijät kokivat oman professionaalisen asemansa tärkeäksi ja oman ammatillisen pääomansa keskeiseksi. Kun julkinen diskurssi oli terveyshegemonista, sosiaalityön asiantuntijat tahtoivat kiinnittää huomion myös yksilöiden elämäntilanteellisiin tekijöihin ja asemiin. Monet näkivät velvollisuudekseen puolustaa sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja kansalaisten välistä tasa-arvoa sekä pitää esillä haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten tilanteita. Jotkut sosiaalityöntekijät näkivät mahdollisuuden kohottaa sosiaalityön asemaa, tuoda näkyväksi professionaalaisia lähtökohtia ja vahvuuksia myös julkisissa keskusteluissa. Sosiaalityöntekijät asemoivat itsensä tällöin ”*sosiaalisen asiantuntijoiksi*”.

Rakenteellinen sosiaalityö on ollut osa sosiaalityön toimintakenttää (Sosiaalihuoltolaki 1301/2014), mutta sen asema ja lähtökohdat ovat jääneet jossain määrin epäselväksi. Pandemioloissa rakenteellisen sosiaalityön mahdollisuudet tulivat esiin. Sosiaalityön tunnettavuutta pyrittiin monella tasolla vahvistamaan. Sosiaalityön mahdollisuuksista ja toiminnasta tiedotettiin paikallisesti sekä asiakkaille, toisille toimijoille että yleisölle. Jotkut olivat aktiivisia sosiaalisessa mediasa, toiset kirjoittivat paikallisiin ja valtakunnallisiin lehtiin. Oli myös sosiaalityöntekijöitä, jotka ottivat yhteyttä kansanedustajiin ja EU-parlamentin edustajiin tiedottaakseen asiakkaiden tilanteista ja sosiaalityön reunaehdoista. Sosiaalityöntekijät pyrkivät lisäämään tietoisuutta pandemian sosiaalisista seurauksista ja siten vaikuttamaan sekä

sosiaalityön asiakkaiden yhdenvertaisuuteen että sosiaalityön asemaan palvelujärjestelmässä.

Yhteenveto

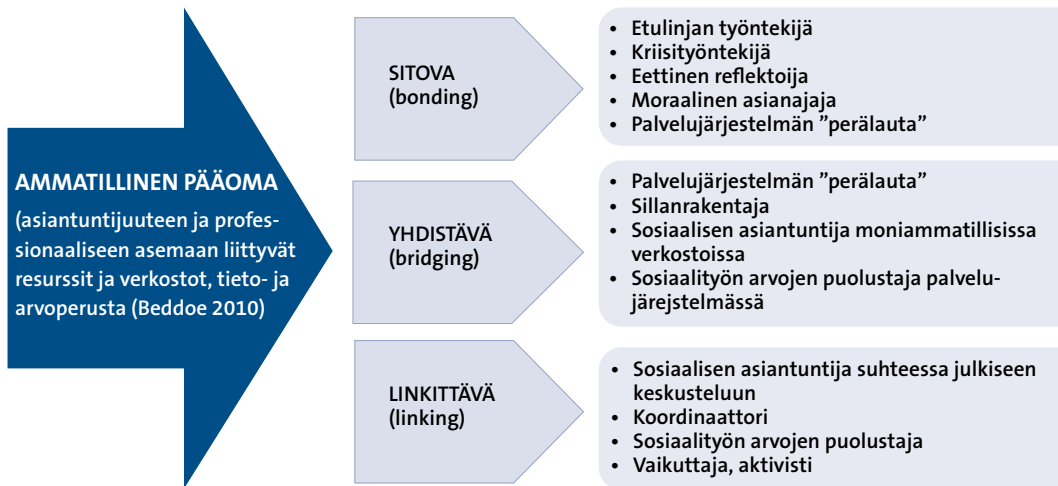
Poikkeusoloista seurannut ammatillinen uudelleen asemoituminen edellytti sosiaalityöntekijöiltä lähtökohtaisesti sopeutumiskyvykkyyttä sekä ammatillista pääomaa. Sosiaalityöntekijöiden sopeutumiskyvykkyyks tuli esiin, kun pandemian alkuvaiheen kaoottisen tilanteen jälkeen sosiaalityöntekijät asemoituivat muuttuneeseen tilanteeseen tavalla, joka mahdollisti eettisesti kestävämmän ammatillisen toiminnan haavoittuvassa asemassa olevien tilanteiden vakauttamiseksi ja heidän palvelujen saatavuuden turvaamiseksi. Ammatillinen pääoma kiinnittyy tutkimuksessamme käytettävissä oleviin potentiaalsiin verkostoihin, sosiaalityön asiantuntijuuteen ja professionaaliseen asemaan liittyviin resursseihin. Sosiaalityöntekijöiden vahvuuksia pandemian alkuvaiheessa olivat joustavuus, eettis-moraalinen toimijuus sekä laaja

ammattillinen osaaminen ja tietoperusta. (Harrikari ym. 2021a.) Asemoituminen poikkeusoloissa sekä edellyttää että ilmentää sosiaalityöntekijöiden joustavuutta, tilannearviointia ja ammatillisista osaamista.

Vaikka sosiaalityön perustehtävä on pandemiaoloissa sama kuin muulloinkin, muutokset asiakkaiden tilanteissa ja erilaisten riskien lisääntymisen samanaikaisesti toimintaympäristön muutosten kanssa tuottivat tilanteen, jossa sosiaalityön painopisteissä tapahtui useita siirtymiä (taulukko 1). Muuttunut toimintaympäristö sekä asiakkaiden vaikeutuneet tilanteet toivat sosiaalityöntekijöille uudenlaisen ”etulinjan työntekijän” sekä ”koronaperusteisen portinvartijuuden” asemaa. Sosiaalityöntekijät arvioivat ihmisten tilanteita ja ennakoivat niihin liittyviä riskejä. He pyrkivät vakauttamaan tai ylläpitämään ihmisten arkea tukevia prosesseja, vaikka useat kuntoutumista tukevat tai arjelle sisältöä antavat palvelut menivät kiinni ja pandemia loi epävarmuutta ja turvattomuutta. Haastavissa tilanteissa sosiaalityöntekijät luottivat ammatilliseen etiikkaansa, moraa-

Taulukko 1. Sosiaalityöntekijöiden asemoituminen pandemian alkuvaiheen aikana asiakastyössä, palvelujärjestelmässä sekä yhteiskunnassa

Sosiaalityöntekijän positiot	Sosiaalityön painopistealueiden siirtymät
Asiakaspinta	
Etulinjan työntekijä	Huoli haavoittuvimmassa asemassa elävien ihmisten tilanteista poikkeusoloissa
Koronaperusteinen portinvartija	Koronan merkitysten asiakaskohtainen arviointi, palvelutarpeiden kiireellisyyden ja laajuuden arviointi
Kriisityöntekijä	Psykososiaalinen työ, toivon ylläpitäminen pandemian seurauksena kriisiytyneissä tilanteissa
Ennakoija, varautuja	Piilossa olevien tarpeiden havaitseminen, yhteyksien säilyttämisen sosiaalisen eristytymisen kontekstissa
Eettinen reflektioija	Eettisesti kestävä ammatillinen toiminta ja harkintavallan käyttäminen muuttuneessa toimintaympäristössä
Palvelujärjestelmä	
Viimesijainen toimija, ”perälauta”	Saatavilla oleminen rajoitusten ja etätyön kontekstissa
Sillanrakentaja	Asiakkaiden palveluprosessien ylläpitäminen, korvaavien palveluiden etsiminen ja käynnistäminen, sosiaalisten verkostojen vahvistaminen
Moraalinen asianajaja	Asiakkaiden oikeuksien ajaminen palvelujärjestelmässä
Koordinaattori	Palveluntuottajien välisen vuoropuhelun edistäminen, perinteisten institutionaalisten rajojen ylittäminen
Sosiaalisen asiantuntija	Kokonaisvaltaisen näkemyksen edistäminen

Kuvio 1. Sosiaalityöntekijöiden aseointiin liittyvä ammatillinen pääoma.

liseen järjkeilyynsä sekä harkintavaltaansa oikeuttaessaan toimenpiteitään. Aineistossamme on viitteitä siitä, että sosiaalityöntekijät ottivat palvelujen silloittamisen rooleja. Palvelurakenteiden tuntemus mahdollisti asiakkaiden ja eri organisaatioiden palveluiden yhteen kutomisen. Niin ikään sosiaalityö asettui itse viimesijaisiksi palveluiksi, ellei muita ollut saatavilla ja sosiaalityöntekijät ajoivat asiakkaidensa oikeuksia muiden palveluiden saannin vaikeutuessa. Sosiaalityöntekijät pohtivat sosiaalityön asemaa suhteessa terveydenhuoltoon ja korostivat sosiaalityön omasta piiristä lähtevää profiloitumisen ja sosiaalityön mandaatin vahvistamisen tarvetta.

Yhteiskunnallisissa kriiseissä tarvitaan ammatillista kompetenssia ja sopeutumiskyvykkyyttä muuttuneisiin tilanteisiin, joita edellä esitetyt sosiaalityöntekijöiden kuvaamat itsensä asemoinnit ilmentävät. Asemat eivät sinällään ole uusia, mutta ne ovat kiistatta olemassa olevia vahvistavia tai piilossa olleita esille tuovia. Ne tekevät näkyväksi sosiaalityöntekijöiden ammatillisen pääoman merkityksellisyyden yksilöiden, ryhmien ja yhteisöjen tarpeisiin vastaamiselle (ks. myös Hawkins & Maurer 2010). Sosiaalityöntekijät hyödyntävät ammatillista pääomaa haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten, ryhmien ja yhteisöjen tueksi, mutta myös näiden ryhmien resilienssin vahvistamisessa kriisitilanteissa ja niistä selviytymisessä (Wang ym. 2020). Sosiaalityön näkökulmasta ammatillisen pääoman mobilisointi edellyttää kah-

den tyyppisiä toimenpiteitä: 1) sosiaalityöntekijöiden kompetenssien, taitojen ja tietojen hyödyntämiseksi yksilöiden ja yhteisöjen resilienssin ja sosiaalisen pääoman vahvistamiseksi sekä 2) yhteisössä olevien resurssien saamista käyttöön kriisitilanteissa (Hawkins & Maurer 2010; Rapeli 2018).

Olemme jäsentäneet kuvioon 1 sosiaalityöntekijöiden aseointiin liittyvää ammatillista pääomaa soveltamalla kolmea sosiaalisen pääoman muotoa: sitovaa (*bonding*), yhdistävää (*bridging*) ja linkittävää (*linking*). Pääoman muodot ovat suhteessa toimija-asemiin. Sitova ammatillinen pääoma liittyy samanaikaisesti sekä asiakkaiden kohtaamiseen ja resursoimiseen eettisesti kestävällä tavalla että sosiaalisten verkostojen, sosiaalisen tuen ja keskinäisen solidaarisuuden vahvistamiseen sekä asiakkaiden että viranomaisten verkostoissa (ks. Putnam 1995). Yhdistävä pääoma liittyy palveluiden toimintalogiikkaan poikkeusoloissa, asiakkaiden palveluiden saatavuuteen ja prosessien jatkuvuuteen sekä oikeuksien toteutumiseen. Linkittävä pääoma on koordinaattorina toimimista muuttuneessa toimintaympäristössä, sosiaalisten arvojen puolustamista ja esillä pitämistä sekä vaikuttamista päätöksentekoon.

Havaintomme sosiaalityön kyvystä ammatillisen pääoman mobilisoinnissa vahvistaa aiempaa tutkimusta (Hawkins & Maurer 2010; Mathbor 2007; Rapeli 2018). Sosiaalityöntekijöiden ammatillinen pääoma kytkeytyy vahvasti sosiaalisiin verkostoihin, niiden murtumien korjaamiseen ja

uusien yhteyksien löytämiseen. Vaikka verkostotyö on ollut vahva sosiaalityön orientaatio ja toimintamalli jo pitkään, poikkeusolot toivat sen tarpeen erityisen näkyväksi. Sosiaalityö on asiantuntijatyötä, joka edellyttää vuorovaikutustaitoja, kykyä palveluissa navigoimiseen, palvelujärjestelmän sekä sen toimintalogiikkojen tuntemusta sekä valmiutta ylittää organisaatioiden rajoja. Kriisitilanteessa järjestelmän toiminta muuttuu, mikä edellyttää sosiaalityöltä nopeaa tilannetajua ja reagointia.

Sosiaalityössä ymmärretään ihmisten elämäntilanteita laajasti monien eri henkilökohtaisten, yhteisöllisten ja yhteiskunnallisten tekijöiden leikkauspinnassa, jolloin pandemia sosiaalisenä ilmiönä tulee näkyväksi (myös Banks ym. 2020; Cheung 2020; Wang ym. 2020). Aineistossamme on viitteitä siitä, että sosiaalityöntekijöiden kollektiivinen identiteetti (ks. Beddoe 2010) vahvistui. Sosiaalityöntekijät pyrkivät toimimaan rakenteellisella tasolla nostoen ammatillisia kysymyksiä esiin mediassa sekä vaikuttaen päätöksentekoon. Sosiaalialan ammattilaisille tehdyn kyselyn perusteella kuitenkin tulee esiin, ettei sosiaaliala ole näkynyt julkisuudessa pandemia-aikana riittävästi eikä sosiaalityön asiantuntijuutta ole hyödynnetty riittävästi (Harrikari ym. 2021b).

Gloaalien kriisien aikana ammattilaisten sopeutumiskyvykkyyden korostaminen on tärkeää yhteiskunnalle välttämättömien rakenteiden ja palveluiden turvaamiseksi. Sosiaalityöntekijöiden osoittama sopeutumiskyvykkyys ja ammatillinen pääoma muodostuivat keskeisiksi tekijöiksi, kun pandemian aiheuttama poikkeustilanne koetelti totuttuja työ- ja toimintatapoja. Kyky asemoitua moniulotteisessa kriisissä osoittaa reaktiivista potentiaalia, joka kytkeytyy sosiaalityöntekijöiden ammatilliseen pääomaan. On kuitenkin mainittava, ettei sopeutumiskyvykkyyden tärkeys rajaudu vain sosiaalialaan ja sosiaalityöntekijöihin, vaan sopeutuvaa uudelleenasetointia vaaditaan yhä yhteiskunnan kaikilla sektoreilla.

Rajoitukset

Empiirisellä aineistollamme on rajoituksensa. Aineiston valikoituneisuus asettaa rajoituksia siitä tehtäville yleistyksille. Päiväkirjan kirjoittamispyyntöön ovat vastanneet henkilöt, jotka ovat halunneet reflektoida kokemuksiaan ja ajatuksiaan pandemia-ajalta. Sosiaalityöntekijöiden kuvaamat asiakkaiden kokemukset ovat aineistossa läsnä välittyneinä ja kokemukset kiinnittyvät pandemian ensimmäiseen aaltoon. Aineistossa on 33 vastaajaa, joten aineisto on siinä mielessä pieni, mutta toisaalta se on sisällöllisesti rikas.

KIRJALLISUUS

- Bamberg, Michael (1997) Positioning between structure and performance. *Journal of Narrative and Life History* 7 (1–4), 335–342.
- Banks, Sarah & Cai, Tian & de Jonge, Ed & Shears, Jane & Shum, Michelle & Sobočan, Ana M. & Strom, Kim & Truell, Rory & Úriz, Mará Jesús & Weinberg, Merlinda (2020) Practicing ethically during COVID-19: Social work challenges and responses. *International Social Work* 63 (5), 569–583.
- Beck, Tammy & Solansky, Stephanie & Davis, Daniel & Ford-Eickhoff, Karen (2022) Temporal adaptive capacity: A competency for leading in temporary interorganizational collaborations. *Group & Organization Management* 0 (0), 1–27.
- Beddoe, Liz (2010) Building professional capital. *New Zealand social workers and continuing education*. Melbourne: Deakin University.
- Bourdieu, Pierre (1998) *Distinction: A social critique of the judgement of taste*. Massachusetts: Harvard University Press.
- Cheung, Johnson Chun-Sing (2022) Responses to COVID-19 in major social work journals: A Systematic review of empirical studies, comments, and editorials. *Research on Social Work Practice* 32 (2), 168–185.
- Coleman, James (1998) Social capital in the creation of human capital. *The American Journal of Sociology* 94 (Supplement), S95–S120.
- Davies, Bronwyn & Harré, Rom (1990) Positioning: The discursive production of selves. *Journal for the Theory of Social Behaviour* 20 (1), 43–63.
- Eronen, Anne & Hiilamo, Heikki & Ilmarinen, Katja & Jokela, Merita & Karjalainen, Pekka & Karvonen, Sakari & Kivipelto, Minna & Koponen, Erja & Leemann, Lars & Londén, Pia & Saikku, Pippi (2020) *Sosiaalibarometri 2020*. Helsinki: SOS-TE Suomen sosiaali ja terveys ry. <https://www.soste.fi/sosiaalibarometri/sosiaalibarometri-2020/> (luettu 30.4.2022)
- Harrikari, Timo & Romakkaniemi, Marjo & Tiitinen, Laura & Ovaskainen, Sanna (2021a) Pandemic and social work: Exploring Finnish social workers' expe-

- riences through a SWOT analysis. *The British Journal of Social Work* 51 (5), 1644–1662.
- Harrikari, Timo & Romakkaniemi, Marjo & Fiorentino, Vera & Saraniemi, Sanna & Tiitinen, Laura & Leppiaho, Tuomas (2021b) Sosiaaliala ja koronaviruspandemia: Sosiaalialan ammattilaisille 2021 ja 2020 esitettyjen kyselyjen tuloksia. Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen julkaisusarja 46. Rovaniemi: Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus. https://lacris.ulapland.fi/ws/portalfiles/portal/21962140/Sosiaaliala_ja_koronapandemia_julkaisu46_3_.pdf (luettu 9.8.2022)
- Hawkins, Robert & Maurer, Katherine (2010) Bonding, bridging and linking: How social capital operated in New Orleans following hurricane Katrina. *British Journal of Social Work* 40 (6), 1777–1793.
- Hyvärinen, Matti & Hatavara, Mari & Rautajoki, Hanna (2019) Kerronta, aseointi ja haastattelun analyysi. *Sosiologia* 56 (1), 6–25.
- Mathbor, Golam (2007) Enhancement of community preparedness for natural disasters: The role of social work in building social capital for sustainable disaster relief and management. *International Social Work* 50 (3), 357–369.
- Putnam, Robert (1995) Bowling alone: America's declining social capital. *Journal of Democracy* 6 (1), 65–78.
- Rapeli, Merja (2018) Social capital in social work disaster preparedness: The case of Finland. *International Social Work* 61 (6), 1054–1066.
- Romakkaniemi, Marjo & Harrikari, Timo & Saraniemi, Sanna & Tiitinen, Laura & Fiorentino, Vera (2021) 'Bonding, bridging and linking the last resort tailboard': Shifts in social workers' professional positions and mobilizing adaptive capital during the coronavirus pandemic. *Nordic Social Work Research*, 1–14.
- Salin, Milla & Kaittila, Anniina & Hakovirta, Mia & Anttila, Mari (2020) Family coping strategies during Finland's COVID-19 lockdown. *Sustainability* 12 (21), 1–13.
- Sim, Timothy & He, Minying & Dominelli, Lena (2022) Social work core competencies in disaster management practice: An integrative review. *Research on Social Work Practice* 32 (3), 310–321.
- Sosiaalihuoltolaki 2014/1301. Annettu Helsingissä 1.4.2015.
- TENK, Tutkimuseettinen neuvottelukunta (2021) Hyvä tieteellinen käytäntö. <https://tenk.fi/fi/tiede/tila/hyva-tieteellinen-kaytanta-htk> (luettu 9.8.2022)
- Van Langenhove, Luk & Harré, Rom (1994) Introducing positioning theory. In Rom Harré & Luk Van Langenhove (eds.) *Positioning theory*. Massachusetts: Blackwell Publishers, 14–31.
- Wang, Kate Yeong-Tsyr & Wen-Hui, Tsai & Lee, His-Jing (2020) Rethinking four social issues of the COVID-19 pandemic from social work perspective. *Asia Pacific Journal of Social Work and Development* 31 (1–2), 45–51.
- Worley, Christopher & Jules, Claudy (2020) COVID-19's uncomfortable revelations about agile and sustainable organizations in a VUCA world. *The Journal of Applied Behavioral Science* 56 (3), 279–283.

TIIVISTELMÄ

Marjo Romakkaniemi & Timo Harrikari & Sanna Hautala & Sanna Saraniemi & Vera Fiorentino & Tuomas Leppiaho & Laura Tiitinen: Sosiaalityöntekijöiden aseoituminen ja ammatillinen pääoma pandemian alkuvaiheessa

Koronaviruspandemialla ja sen leviämisen ehkäisemiseksi tarkoitetuilla rajoituksilla oli merkittäviä vaikutuksia sekä sosiaalityöhön, sen tekemisen reunaehtoihin, että sosiaalityön asiakkaiden elämäntilanteisiin. Sosiaalityön perustehtävä pandemiaoloissa on kuten muulloinkin: hyvinvoinnin, sosiaalisen turvallisuuden, ihmisten oikeuksien ja yhdenvertaisuuden edistäminen ja ylläpitäminen (Sosiaalihuoltolaki 1301/2014). Pandemia haastoi kuitenkin näiden peruslähtökohtien toteuttamisen. Sekä työn tekemisen että asiakkaiden elämän reunaehdot ja erilaiset hyvinvoinnit riskit lisääntyivät. Tilanne edellytti sekä toimintaympäristössä että sosiaalityössä tapahtuneiden muutosten analysoimista. Pandemian vaikutuksia arvioitaessa terveydenhuollon asiantuntijuus on korostunut sosiaalityön tiedontuotannon jäädessä vähemmälle. Analyysimme kohdentuu tähän tiedon tarpeeseen. Huomio kiinnitetään siihen, miten sosiaalityöntekijät asemoivat itseään, asiakkaitaan ja työtään pandemiaoloissa. Aineistonaamme on sosiaalityöntekijöiden päiväkirjat (N=33), joissa he kirjoittavat kokemuksistaan sekä työssä kohtaamistaan ilmiöistä 16.3.–31.5.2020 välisenä aikana. Sosiaalityöntekijät pohtivat pandemian seurauksia oman asiantuntijuutensa näkökulmasta tuoden samalla näkyväksi pandemian ihmisille tuottamia sosiaalisia seurauksia. Analyysimme perustuu aiemmin julkaistuun artikkeliimme (Romakkaniemi ym. 2021). Tarkastelemme sosiaalityössä tapahtuneita muutoksia poikkeusolojen julistamisen alkuvaiheessa. Tutkimuksellinen kiinnostuksem-

me kohdentuu erityisesti sosiaalityöntekijöiden aseoitumiseen poikkeusoloissa, jonka näemme ilmentävän sosiaalityöntekijöiden ammatillista pääomaan. Kysymme, 1) miten sosiaalityöntekijät asemoivat pandemiaolojen alkuvaiheessa keväällä 2020 itseään, asiakkaitaan ja sosiaalityötä osana palvelujärjestelmää, ja 2) millaista ammatillista pääomaa aseoituminen ilmentää.

Tutkimuksemme osoittaa, että sosiaalityöntekijät asemoivat itseään uudelleen pandemian kaltaisissa työn reunaehtoja muuttavissa kriisitilanteissa. Poikkeusolot edellyttävät sosiaalityöntekijöiltä sopeutumista uuteen: kykyä arvioida tilannetta ja mukauttaa toimintaansa. Ammatillinen aseoituminen poikkeusoloissa edellytti sosiaalityöntekijöiltä oman osaamisensa sekä toimintamallinsa reflektiota. Sosiaalityön yhteneväinen arvo pohja, ammatillinen tietoperusta, vastavuoroiset suhteet sekä vakiintunut asema palvelujärjestelmässä tulivat ilmi sosiaalityöntekijöiden päiväkirjoista edesauttavina tekijöinä uuteen tilanteeseen mukautumisessa ja ammatillisessa aseoitumisessa. Yhteiskunnallisissa poikkeusoloissa sosiaalityöntekijöiden ammatillisessa aseoitumisessa korostui ammatillinen pääoma, jonka sisältöjä jäsensimme sosiaalisen pääoman eri muotojen – sitovan, silloittavan ja linkittävän pääoman – vahvistamisena ja mobilisoimisena. Sosiaalityön asiantuntijuus kulminoituu pandemian tuottamissa poikkeusoloissa eettis-moraalisena toimijuutena, sosiaalisten oikeuksien puolustajana asiakastyössä, palveluverkostossa ja yhteiskunnallisella tasolla. Tulokset tuovat esille sosiaalityöntekijöiden sopeutumiskyvykkyyden, kyvyn mukauttaa toimintansa tavalla, joka takaa haavoittuvimmassakin asemassa oleville ihmisille arkea tukevat palvelut poikkeusoloissa.

KIRJOITTAJAT

Romakkaniemi, Marjo, dos., YTT, yliopistonlehtori, Lapin yliopisto (marjo.romakkaniemi[at]ulapland.fi)

Harrikari, Timo, tutkimusprofessori, YTT, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (timo.harrikari[at]thl.fi)

Hautala, Sanna, dos., YTT, professori, Lapin yliopisto (sanna.hautala[at]ulapland.fi)

Saraniemi, Sanna, YTT, yliopistonlehtori, Lapin yliopisto (sanna.saraniemi[at]ulapland.fi)

Fiorentino, Vera, YTM, nuorempi tutkija, Lapin yliopisto (vera.fiorentino[at]ulapland.fi)

Leppiaho, Tuomas, YTK, tutkimusavustaja, Lapin yliopisto (tuomas.leppiaho[at]ulapland.fi)

Tiitinen, Laura, YTT, yliopistonlehtori, Kokkolan yliopistokeskus Chydenius (laura.m.tiitinen[at]jyu.fi)